

HR | A burned out opera

Kakofonie 3

Het Geluid | Maastricht

HR | A burned out opera

Een woord vooraf

De afgelopen maanden stonden in het teken van actie voeren. Het Geluid mocht mede de kar trekken bij de landelijke cultuuractie 'Na de schreeuw nu de stem'. Tegelijkertijd waren we mensen aan het interviewen over het onderwerp burn-out. In de voorstelling die u vanavond ziet snijden we het onderwerp aan van de betekenis crisis. De rolfiguur die Wim van den Driessche neerzet in HR | A burned out opera zegt op een bepaald moment: *“Je moet mensen niet alleen materieel belonen maar vooral ook immaterieel, mensen hebben behoefte aan betekenis, een stukje zingeving, dan pas gaan ze echt hard voor je werken”* Het immateriële mag bestaan zolang het zorgt voor materieel gewin.

In 'de ieder voor zich maatschappij' die ontstaat, waar de nieuwe flinkheid regeert en elke zachtheid wordt afgestraft als zwakte, lopen allerlei mensen vast. Dit overkomt 1 op de 10 mensen tijdens hun loopbaan. Het gebeurt in alle geledingen en op alle lagen. Een van de ervaringsdeskundigen vertelde tijdens een interview: *“Het is alsof je op de handrem gezet wordt totdat je nieuwe wegen hebt gevonden.”* Veel mensen komen overigens rijker uit deze crisis, in immateriële zin.

Wij maken kunst omdat ook in een grotendeels seculiere samenleving dingen breder gezien moeten worden, niet alles kan teruggebracht worden tot cijfers en economische waarde. Deze voorstelling typeert hopelijk de huidige tijd en de cultuur. Dat is tenminste het doel van de serie kakofonie voorstellingen die we nu aan het maken zijn. Wij wensen u een fijne avond.

Gable Roelofsen en Romy Roelofsen

De betekenisloze brij tijdens de burn-out

Door: Lieke van Hoogenhuyze

Een werknemer heeft zich jarenlang ingezet voor het bedrijf. Hij heeft overuren gedraaid. Hij heeft op de juiste feestjes zijn gezicht laten zien. Hij was altijd vriendelijk en vrolijk. Hij droeg de juiste kleding en had een opperbste houding. Niets stond hem in de weg. Maar dan verliest hij zijn baan. Deze man, die zijn identiteit ontleende aan zijn beroep en werkzaamheden. Die zich altijd bewoog binnen de (ongeschreven) regels van zijn beroepspraktijk. Die altijd het goede deed. Deze man is overrompeld door deze onverwachte wending in zijn leven. Nu de werkelijkheid hem inhaalt, loopt hij vast in het verhaal dat hij zichzelf jarenlang vertelde. Hij is niet langer de man die hij dacht dat hij was. Datgene dat hij als betekenisvol beschouwde, is nu een betekenisloze brij geworden. Het kaartenhuis van zijn leven stort in.

Zoals bij alle ziektes kun je ook bij een burn-out maar moeilijk beoordelen of de psychische gesteldheid invloed heeft op het lichaam, of dat lichamelijke problemen invloed krijgen op de mentale gemoedstoestand. Zeker is dat een burn-out zowel mentaal als fysiek ingrijpt op een patiënt. Een geïnterviewde beschrijft het als volgt: *“Het uitte zich ook in een soort jeuk die ik kreeg. Elektriciteit en kriebel over mijn lichaam.”* De burn-outpatiënt bouwt blijkbaar een hypersensitiviteit op en reageert hevig op de omgeving. Prikkel lijken te worden uitvergroot. Aanrakingen voelen pijnlijk en subtiele geluiden worden plots herrie. Deze mens is kwetsbaar en klein in het geweld van die grote, overrompelende wereld.

De wereld om hem heen is niet langer een geheel. De omgeving is eerder een gefragmenteerde brei of een amorfe massa. Hij krijgt een enorme hoeveelheid aan versnipperde indrukken die ogenschijnlijk weinig met elkaar te maken hebben. Vanzelfsprekende verbindingen worden ineens niet meer gelegd. Zinnen vallen uiteen in wazige woorden en woorden zijn nu slechts dansende letters. Muziek is niet meer dan een aaneenschakeling van noten. En noten zijn niets meer dan vervormd geluid. Voor hem zijn tekens hol en betekenisloos. Een structuur is voor hem een niets zeggende chaos geworden.

Niet alleen de wereld om hem heen is onherkenbaar en chaotisch geworden. Ook zijn eigen lichaam en zijn eigen psyche laten hem in de steek. Spreken wordt ineens moeilijk omdat hij maar niet op de woorden kan komen. Bewegen wordt vervelend omdat zijn lichaam vreemd voelt, oneigen. De patiënt beschrijft zijn burn-out zo: "Met een slot op je mond met de wereld communiceren." Hij wil betekenis toekennen aan de wereld om hem heen maar ziet chaos. Hij wil woorden lezen maar ziet vage letters. Hij wil boodschappen begrijpen maar hoort ruis. Hij wil reageren maar weet niet hoe. Hij wil communiceren en contact maken maar is de controle kwijt. Daarbij overheerst een sceptische houding. Want: wat doet het er allemaal toe. En waarom zou je eigenlijk opstaan en het vuurtje weer aanwakkeren? De burn-out patiënt wil weer betekenis hebben. Hij wil er toe doen, onmisbaar zijn. Hij wil dat iemand naar hem toekomt en zegt: jij bent van waarde. Jij doet er toe, bent belangrijk. En hij wil op zijn beurt weer eens iets belangrijk vinden. Iets vinden dat de moeite waard is om zijn opgebrande neus in te steken.

Maar de wereld is een brij, de eigen zintuigen zijn hypersensitief en niet te vertrouwen en de eigenwaarde is ver te zoeken. Heel concrete geluiden doen ineens vreemd abstract aan. Want; waar komen ze eigenlijk vandaan? Ze klinken zoveel harder dan ze ooit klonken. De meest prachtige muziek doet je denken aan een leugenachtig verleden. De radio, die je vroeger rustig maakte, is nu niets meer dan ruis. En alles, maar dan ook alles doet je denken aan die vervloekte realiteit die zich dag na dag aan je opdringt. Dat jij onderdoor gaat aan de kakofonie van het alledaagse bestaan. Dat het je niet lukt betekenis toe te kennen aan die chaotische wereld. Dat alles een gelijkmatige wazigheid heeft. Dat alles om je heen beweegt. En dat jij als enige stil staat.

Maar zoals bij ieder mens blijft er dat verlangen bestaan. Om klodders verf weer te zien als een prachtig schilderij, om in een opeenvolging van woorden een prachtig gedicht te lezen en uit een bundel noten de meest ontroerende muziek op te maken. Om het leven betekenis te geven, maar boven alles je eigen bestaan een waarde toe te dichten.

Het Geluid | Maastricht

Het Geluid is een theatercollectief onder leiding van Gable Roelofsen en Romy Roelofsen. In Maastricht, in een oude cementfabriek tegen de Pietersberg aan met uitzicht over de Maas maken we sinds vier jaar muziektheatervoorstellingen. Die plek aan de Maas is behalve ons thuis ook een symbolische plek. Nog net in Nederland maar slechts vijf minuten van de Waalse grens vandaan bevinden wij ons in een grensgebied tussen Nederland, Vlaanderen, Wallonië en Duitsland. Maar als makers vinden wij elkaar ook in tussengebieden: tussen talen, disciplines en invloedssferen. Tussen muziek en theater, tussen kleine verhalen en grote verhalen, tussen abstract en concreet en tussen traditie en vernieuwing. Interdisciplinair denken ligt altijd aan de basis van onze voorstellingen. Dit klinkt abstracter dan het is. Als jonge generatie theatermakers hebben wij kennis kunnen maken met oude kunst en nieuwe. Met traditie en vernieuwing, met barokmuziek en John Cage. Met Lady Gaga en Super Mario. En dit alles naast elkaar. Als gevolg hebben wij de mogelijkheden en beperkingen van al die vormen in onze gereedschapskist. En proberen we vanuit de inhoud te zoeken naar toereikende vormen, disciplines en genres om een verhaal te vertellen. De verhalen die wij vertellen zijn geen verhalen in de klassieke zin van het woord. Geen verhalen waarin helden worden tegengewerkt waarna ze toch overwinnen. Onze verhalen zijn

cultuurbeschouwingen waarin wij reflecteren op de gemeenschap waarin wij leven. Vanuit een thema onderzoeken we de samenleving. De samenleving die een groot, politiek geheel is, maar ook weer zo klein is als de mensen die erin leven.

Theater maken is voor ons een humanistische bezigheid. We leven in een wereld waarin we worden overspoeld door beelden, geluiden en betekenissen. Waarin de veelheid van informatie het soms moeilijk maakt betekenis te geven. Daarom luidt onze missie al een aantal jaren:

“Dwars door de constante toevoer van beelden, geluiden en impulsen.

Dwars door de vaak platte waan van de dag heen op zoek naar wezenlijke reflectie.

Dwars door alle ruis op zoek naar betekenisvol geluid.”

Kakofonie

Het Geluid Maastricht begon het afgelopen seizoen aan een vierdelige serie theatervoorstellingen met de overkoepelende naam: Kakofonie. In vier afzonderlijke voorstellingen nemen we vier verschillende generaties onder de loep die leven in een opengebroken wereld. Vier generaties die op verschillende manieren omgaan met het leven in een kakofonie. In een wereld waarin weliswaar alles en iedereen met elkaar in contact staat, maar ieders leven constant doorbroken en bevraagd wordt. In onze directe omgeving klinkt niet langer alleen de harmonie. De wereld hangt van dissonanten aan elkaar en vormt een rommelig geheel van vele klanken door elkaar heen. Wat voor effect heeft dit openbreken van de wereld op onze sociale structuren, op onze fragiele relaties met elkaar? De veelheid van invloeden en impulsen is niet alleen een kenschets van de wereld om ons heen, maar dringt de huiskamers binnen. En beïnvloedt zo heel letterlijk de belevingswereld van individuen. De kakofonie die de wereld vandaag de dag is, bepaalt de keuzes van kinderen, jongeren in hun quarter life crisis, mensen op middelbare leeftijd en ouderen.

Biografieën

Regie: Gable Roelofsen _ Rondde in december 2008 een jaar lang artistiek onderzoek af naar hedendaags muziektheater aan Advanced Performance Training, Post hogeschool voor podiumkunsten bij De Singel Antwerpen. Verder is hij alumnus van The Lincoln Center Theater Directorslab 2006 New York City en behoort hij tot de eerste generatie studenten van de nieuwe opleiding tot Theatraal Performer aan de Toneelacademie Maastricht die hij afrondde in 2005. Als speler heeft hij veel geleerd van Carola Arons, Bert Luppes, Henk van Ulsen en Gijs Scholten van Asschat. Hij kreeg coaching in schrijven voor theater van Oscar van Woensel, Ko van den Bosch en Charles Mee jr. Als maker volgde hij masterclasses bij Alain Platel en Johan Simons. Als acteur werkte hij o.a. met makers als Gerardjan Rijnders, Sanne Vogel, Merlijn Twaalfhoven, Gijs De Lange, Gijs Scholten van Asschat, Ko van den Bosch, Lotte de Beer, Sabri Saad el Hamus, Sjoerd Vreugdenhil en Niek Kortekaas. Hij speelde bij gezelschappen /plekken als Toneelgroep Amsterdam, muziektheatergezelschap Orkater, Koninklijke schouwburg Den Haag, Het Huis van Bourgondië, Frascati producties, de Parade, BAT theater Berlijn, Korzo Den Haag, DNA en festival over t IJ. Naast zijn werk als freelance acteur maakt hij voorstellingen bij theatercollectief Het Geluid.

Performer/ Zanger: Daniela Bernoulli _ Dendert graag dwars door alle genres heen en opereert graag op het grensgebied tussen opera en performance. Ze combineert een neus voor de grenzen van het theatraal zeggare met één van de markantste belcantostemmen van het land. Zo was ze was de afgelopen jaren een countrydansende barmeid in ‘Heelhuids en Halsoverkop’ van het Noord Nederlands Toneel met Club Guy&Roni, een hoer in ‘11 minuten’, de mysterieuze van moord verdachte vrouw in ‘Erwartung’ van Schönberg, de kindermoordenares Medea in de opera ‘Medea’ van Tania Sikelianou. Ze betoverde de skyline van Rotterdam met Michel Banabila en de dansers van Conny Janssen Danst, zong de liedcyclus ‘Harawi’ van Messiaen in een hallucinerend decor van tekeningen en teksten, en de ‘Ursonate’ van Kurt Schwitters met een worstje op een vork. Met verscheidene voorstellingen van Ola Mafaalani stond ze op het Theaterfestival. Ze is één van de gezichten van het eerste uur bij Het Geluid Maastricht.

Performer/ Zanger: Wim van den Driessche _ Studeerde af aan het Koninklijk Conservatorium Gent. Hij was o.a. te zien in stukken van NTGent, Theater Antigone, Theatre du chemin creux Paris en bij het door hem en Dries van Hegen opgerichte Manifest. Deze bariton volgde zanglessen bij o.a. Jacqueline Van Quaille en Euridice de Beul, Jhon Thorsteinsson. Momenteel studeert hij klassieke zang bij Gemma Visser. Wim was de Alternate van Willem Nijholt in Miss Saigon en speelde verder hoofdrollen in o.a. de musicals Les Miserables en Elisabeth. Verder was Wim te zien in verscheidene Nederlandse en Vlaamse televisieseries. Hij doceert momenteel stemtechniek aan de toneelacademie Maastricht. Wim voelt zich zowel thuis in een stuk van Pasolini of Büchner, in musical en in opera. Komend seizoen is hij te zien in Next to normal.

Geluidsontwerp: Geert Jan Oddens _ Studeerde Sonologie aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag waar hij zijn onderzoek starten naar klankcompositie doormiddel van re-synthese. Dit resulteerde in 2007 tot het album 'Phenomenon' mede dankzij steun van J. Koomen en Memes. Ook speelt het gebruik van ruis een sleutelrol in zijn werk. " 95% van ons dagelijks omgevingsgeluid is te classificeren als ruis en/of A-periodiek geluid" Vanuit de basis van Sonologie en Beeld en Geluid is de stap naar theater voor hem als vanzelfsprekend, zo maken Dick Raaijmakers, (oprichter van Sonologie en ArtScience) en Horst Rikkels (ArtScience) deze stap al in begin jaren tachtig. Theatermaken geeft het scheppende karakter van Sonologisch geluidsontwerp een dankbare toepassing. Geert Oddens werkte al eerder met Gable Roelofen in 2002 en tussentijds met diverse theaternakers en choreografen. Verder werkte hij voor o.a. het NDT en de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunst te Den Haag en is momenteel werkzaam bij Theaterschool Amsterdam.

Dramaturgie: Lieke van Hoogenhuyze _ Studeerde Theaterwetenschap en dramaturgie aan de Universiteit van Amsterdam. In december 2009 studeerde ze af met een scriptie over engelen in het hedendaagse theater. Een onderzoek naar spirituele wezens in een postreligieuze samenleving. Tijdens haar studie werkt ze als dramaturg mee aan projecten bij de regieopleiding en ontwikkelt ze een bijzondere interesse in muziektheater en opera met stages bij onder andere De Nieuwe Opera Academie, De Wetten van Kepler en bij Corien Baart bij De Nederlandse Opera. Na haar studie werkt ze als dramaturg mee aan het RAP-programma van De Nationale Reisopera en de kindervoorstelling FRANKenSTEIN van Marcel Sijm voor Stip theaterproducties. Momenteel werkt ze als freelance dramaturg o.a. voor Wouter van Looy / Muziektheater Transparant en is tevens adviseur voor het NFPK+.

Vormgeving: Davy van Gerven _ Studeert momenteel af aan de opleiding theatervormgeving van de toneelacademie Maastricht. Hij liep stage bij de voorstelling Rashomon-effect van Toneelgroep Amsterdam en Frascati en bij Blasted van de Toneelschuur. Tijdens deze editie van Het Maastricht Toneelstadfestival is er ook in de voorstelling The White World in een regie van Robin Coops een ontwerp van zijn hand te zien.

Het Geluid Maastricht _ heeft in de afgelopen jaren een eigen, gemêleerd publiek opgebouwd in haar thuishaven Maastricht. Wordt al een aantal jaren voor de voorstellingen financieel of in middelen gesteund door de Gemeente, de Provincie, Het Theater aan het Vrijthof en Intro in Situ. Voorstellingen van Het Geluid gingen in première op festivals zoals het Euregionaal Opera- en Muziektheaterfestival, Maastricht Toneelstad Festival en Festival Zomeravonden. Maar ook buiten de veilige muren van onze thuishaven waren er successen. Het Geluid was te zien op speelplekken als De Singel in Antwerpen, het Stedelijk museum Den Bosch voor Festival Cement, Studio K, Het ITS festival, Castrum Peregrini voor het Amsterdam Fringe festival en De Brakke Grond in Amsterdam. En internationaal: Theatermuseum in Düsseldorf, Friedensproject Technische Universitat in Berlin, Rodopi art centre in Bulgarije en Al Quds Underground in Jeruzalem. Met de tweede voorstelling in de Kakofonieserie 'Life is too good to be true', won Het Geluid de Dioraphte Amsterdam Fringe Award. Met deze voorstelling reist het Geluid deze zomer naar Zuid Afrika en Praag.

Credits

HR | A burned out opera
Kakofonie 3

Gespeeld en gezongen door: Wim van den Driessche en Daniela Bernoulli
Geluidsontwerp: Geert Oddens
Vormgeving: Davy van Gerven
Dramaturgie: Lieke van Hoogenhuyze
Script en regie: Gable Roelofsen
Artistiek advies: Romy Roelofsen
Advies over licht: Fons De Jong

Deze voorstelling is een co productie met Theater aan Het Vrijthof en intro in situ.
We bedanken iedereen bij deze organisaties voor het vertrouwen, de steun en de fijne samenwerking.

De voorstelling is mede mogelijk gemaakt door gemeente Maastricht.
Tevens willen we Peggy van Sybillen en de medewerkers van Bureau Zuiderlicht bijzonder bedanken voor hun steun en hart voor cultuur.

Bedankt:

Theater aan het Vrijthof

Elly Rietbroek

Fons De Jong

Peter Noten

Inge Dovermann

Jan Schouten

Eric Mey

Paul van Ainsi

Inge loes

En de medewerkers van de UITBALIE.

Intro in situ

Ans Muijres

Bart van Dongen

En Paul van Intro.

Guesthouse Maastricht

Ons bestuur:

Marc Jonkers

Joop de Vries

En Karlijn van der Graaf

Tevens bijzonder grote dank aan Louis Berkhout

Verder

Tim Gladdines

Ron Schinkelshoek

Efrem Stein

Jan Hoek

Connie Lohuis

Joop de Vries

De Mecenass en De Poorter en partners

Voor hun inhoudelijke bijdrage

Bronvermelding

Het Geluid werkt met teksten die oorspronkelijk niet voor theater geschreven zijn. Merendeel van de teksten komen uit interviews met ervaringsdeskundigen. (allen met een relatie tot het fenomeen burn-out, hr managers, coaches, mensen die een burn-out doormaakten, psychiaters en bedrijfsartsen.) De teksten over de impala en de stresstest komen uit een radioprogramma van Radiolab van NYC public radio over het onderwerp stress.

Een groot deel van de slagertekst komt uit een aflevering van de Amerikaanse radioserie This American life over ontslag. Het overige deel van deze tekst is ontstaan door gebruik van verscheidene interviews met ceo's van grote bedrijven die we op internet vonden.

Slavoj Zizek's analyse van Die Zauberflöte van Mozart in zijn boek Opera's Second Death is van invloed geweest op het ontstaan van delen van de tekst.

De diverse identiteiten die Daniela Bernoulli uitspreekt, zijn samengesteld uit biografieën die we op internet vonden. Tevens zijn er quotes uit en verwijzingen naar Macbeth van William Shakespeare.

De gezongen aria's komen uit de opera Die Zauberflöte van Mozart en uit Macbeth van Verdi.

Het gedicht dat klinkt vlak voor het einde van de voorstelling is van de hand van Wislawa Szymborska en heet:

Enige woorden over de ziel

Een ziel heb je zo nu en dan.

Niemand heeft haar ononderbroken
en voor altijd.

Dagen en dagen,
jaren en jaren
kunnen zonder haar voorbij gaan.

Soms verwijlt ze alleen in het vuur
en de vrees van de kinderjaren
wat langer bij ons.
Soms alleen in de verbazing
dat we oud zijn.

Zelden staat ze ons bij
tijdens slopende bezigheden
als meubels verplaatsen
en koffers tillen
of een weg afleggen op knellende schoenen.

Bij het invullen van formulieren
en het hakken van vlees
heeft ze doorgaans vrij.

Aan een op de duizend gesprekken
neemt ze deel,
maar zelfs dat is niet zeker,
want ze zwijgt liever.

Wanneer ons lichaam begint te lijden en lijden,
verlaat ze stilletjes haar post.

Ze is kieskeurig:
ze ziet ons liever niet in de massa,

walgt van onze strijd om maar te winnen
en van ons wapengekletter.
Vreugde en verdriet
zijn voor haar geen twee verschillende gevoelens.

Alleen als die twee zijn verbonden,
is ze bij ons.

We kunnen op haar rekenen
wanneer we nergens zeker van zijn

Niet nuttig and not for profit.

Door: Gable Roelofsen
Verschenen in TM van mei 2011

We worden elke avond doodgegooid met make-over programma's. We weten dat als je leven, je restaurant of je carrière niet loopt. Dat dan een nieuwe gevel, een nieuwe kaart, nieuw haar, beter ondergoed of een wandje openbreken wonderen doet. Elk bedrijf dat een research and development afdeling heeft weet dat niet elke investering die je maakt in onderzoek, een winstgevend idee zal opleveren. Maar dat het toch noodzakelijk is om de concurrentie voor te blijven. Toch is Nederland (en het merendeel van haar stemmers) niet meer bereid in dingen die niet direct nuttig zijn te investeren. Uit de mond van David van Reybrouck hoorde ik laatst deze anekdote: 'Stalin vroeg aan zijn minister voor cultuur hoeveel films er werden gemaakt in de Sovjet- Unie. De minister antwoordde 100 per jaar. Stalin: *"En hoeveel zijn hiervan goed?"* Het antwoord was 10. Stalin: *"Waarom maken we dan niet gewoon alleen die tien goede?"* ' Andre Geim, de Russische Nederlander die onlangs de Nobelprijs voor de natuurkunde won was niet direct nuttig. Toeval en de durf om wat aan te klooiën met wat plakband brachten hem uiteindelijk bij een manier om flinterdun metaal te vinden dat perfect geleid in minuscule chips.

Not for profit zo heet het boek dat ik aan het lezen ben. De Amerikaanse Filosoof Martha Nussbaum beschrijft daarin hoe terwijl we de economische crisis van 2008 aan het oplossen zijn er een andere stille crisis zich aan het voltrekken is. Ze vertelt hoe Amerika in de loop der jaren haar onderwijssysteem heeft hervormd naar een omgeving waarin mensen nog slechts worden klaargestoomd voor economische productiviteit. Een omgeving waarin de kunsten en de humaniora op de achtergrond zijn geraakt. Het in aanraking komen met de kunst en de geesteswetenschappen vindt Nussbaum essentieel voor de vorming van kritische burgers. Burgers die leren om te gaan met complexiteit en met meerduidigheid. Burgers die toegerust zijn om te functioneren in een democratie. Burgers die elkaar niet reduceren tot slechts een kans om geld te verdienen. En die zelf ook actief een rol nemen in hun gemeenschap. Dit utopische ideaal lijkt inderdaad ver weg als je de dagelijkse stroom meningen en informatie op je af ziet komen.

De hard schreeuwende mondige mens, die stemt vanuit een actieradius die niet verder reikt dan eigen navel en eigen portemonnee, is nu aan het woord. De mens die verontwaardigd is maar elke eigen verantwoordelijkheid uit het democratisch proces weg filtert.

Een van de eisen van die mondige mens is dat in een democratie alles voor iedereen en voor iedereen nuttig moet zijn. Een voorhoede is hierbij uit den boze. Staatsecretaris Zijlstra stelde in een uitzending van Pauw en Witteman dat kunstenaars een voorbeeld aan Marco Borsato moeten

nemen. Met alle respect voor Borsato maar Zijlstra snapt niet dat de roem van deze zanger bij Antwerpen stopt. En dat de uitstraling van Hans van Manen, Carice van Houten, Louis Andriessen, Johan Simons, Marleen Gorris en Eva Maria Westbroek, ondanks dat zij door niet iedereen als nuttig worden gezien, reikt tot aan Berlijn, Parijs en New York.

Is het niet frappant dat als het gaat om de businessklasse in de luchtvaart of om een beroemd modellenbureau dat dingen dan elite mogen heten? Maar zodra het een voorhoede betreft die zich bedient van enige geestelijke rijkdom dat dan die term opeens taboe blijkt te zijn? Terwijl deze mensen van onschatbare waarde zijn voor een functionerende democratie. Die voorhoede moet zich soms dan wel ook scherp durven uitspreken tegen de uitwassen van het marktdenken. En dat is soms lastig omdat wij zelf ook constant plaatsnemen op de castingbank, in de kroeg staan met programmeurs en onderhevig zijn aan marktwerking. We leven allemaal in de casting en auditie maatschappij.

Er moeten ruimten zijn in een samenleving die niet direct draaien om winstgevendheid en ander gewin. Waar we op adem kunnen komen van de ratrace in de hedendaagse meritocratie. Het gevaar is dat we nog alleen maar naar de centra van onze steden en dorpen trekken om te shoppen voor nieuw haar, de juiste spijkerbroek en beter ondergoed. Dat we alleen nog maar werken aan ons eigen persoonlijke voorkomen. Dat we zo agressief omgesprongen zijn met onze geestelijke en artistieke voorhoede dat de gevel van onze gemeenschappelijke BV Nederland er binnenkort verloederd uit gaat zien.